

Afgelopen weken zijn er dingen gebeurd die mij weer aan het denken hebben gezet. Zo is er de onrust die is ontstaan na de bekendmaking van een vrij grote, archeologisch interessante vindplaats.

Ongeveer een jaar geleden werd archeologisch onderzoek gestart in verband met plannen tot ontwikkeling van grond nabij de luchthaven. Blijkbaar was de uitslag zodanig dat de bevindingen gemeld werden aan de regeringscommissaris; voorts werd er actie ondernomen tot fondsenwerving. De werkzaamheden werden overigens in verband met begin van het orkaanseizoen opgeschort.

Begin 2021 werden de werkzaamheden hervat. Toen bleek dat er veel meer waardevolle bevindingen konden worden gemeld en werd een persbericht voorbereid. Voor de goede orde: kort voor dit persbericht is de Eilandsraad geïnformeerd. Van een brede publieke informatiestroom was geen sprake. Kortom, op het eiland wist eigenlijk geen mens wat er precies gaande was (anders dan de direct betrokkenen natuurlijk).

Bij de opgravingen is weliswaar expertise ingeroepen maar die is vooral technisch van aard. Er zijn geen deskundigen in het omgaan met gevoelens van Stadianen over het "wroeten in de zeer nabije omgeving van voorouders", ingeschakeld. Er wordt met een tamelijk eenzijdige blik naar gekeken en het lijkt dat van overheidswege zich niemand er druk om maakt.

De PR-machine begint op stoom te komen: berichtgeving verschijnt in de krant en met een zekere trots wordt vermeld tot in welke Amerikaanse of Europese uithoek de berichten zijn verschenen in de media. Vragen over hoe respectvol met de overblijfselen van ongeveer 70 tot slaaf gemaakten, de nog niet opgegraven overblijfselen en de gerelateerde artefacten moet worden omgegaan wordt vast inmiddels over nagedacht maar dat had zeker niet de prioriteit. Dat besef lijkt een heel klein pietsie doorgedrongen nadat een townhallmeeting juist hierover veel emotie opriep. Nog een brede algemene en open discussie zou niet misstaan.

Op Sint Eustatius leeft momenteel de geest van de democratie die afgenomen is en die weer moet worden teruggegeven. Ook die voortgang hangt af van allerlei administratieve aspecten waarbij het overleg met de bevolking niet op de eerste plaats staat waardoor er een toenemend gevoel is dat er vooral óver Statia beslist wordt.

En dat alles vlak voor Emancipation Day: 1 juli. Op die dag is dit jaar 158 jaar geleden (1863) officieel de slavernij afgeschaft. Gevierd wordt het einde van de slavernij, het verbreken van de ketenen. Maar hoe vrij ben je als je niet als gelijkwaardige gesprekspartner wordt betrokken bij beslissingen die over het eigen eiland gaan.